

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Monstro įvaizdis posovietinėje literatūroje / The Image of the Monsters in Post-Soviet Literature	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): asist. dr. Tomas Čenys	Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji studijų pakopa - BA	Pasirenkamasis, individualiųjų studijų

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Nuolatinė	Rudens semestras	Rusų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Kalbos mokėjimas B2-C1 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas		
Bendrosios kompetencijos: Ugdyti tarpkultūriškumą, gebėjimą dirbti daugiakultūrinėje aplinkoje, pagarbą kitoms kultūroms; Ugdyti gebėjimą spręsti problemas, vadovaujantis analitiniu, kritišku ir kūrybiniu mąstymu; Dalykinės kompetencijos: Ugdyti monstrų sociokultūrinio vaidmens supratimą literatūroje, gebėjimą suprasti jų atsiradimo istoriją ir rolę postsovietinėje ir europinėje literatūroje; Ugdyti gebėjimą suprasti ir analizuoti monstrų atsiradimo literatūroje fenomeną; Ugdyti literatūros tyrėjo kompetenciją, gebėjimą savarankiškai atlikti literatūrinį ar tarpdalykinį tyrimą, analizuoti postsovietinius literatūros tekstus, susieti literatūros reiškinius su platesniu istoriniu, kultūriniu ir socialiniu Rusijos ir Europos kontekstu.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
– įgis žinių apie pagrindines rusų literatūrologijos kontekstinės ir imanentinės grožinės literatūros analizės kryptis ir metodus, – gebės atpažinti mokslinės literatūros tekstuose metodologijos nuostatas, – gebės vartoti tinkamą terminiją, – gebės aiškinti pagrindines literatūrologijos sąvokas ir terminus.	seminarai, mokslinės literatūros skaitymas ir analizė, grupės diskusija, praktinės ir tiriamojo pobūdžio užduotys; rašto darbo rengimas; pranešimo rengimas ir pristatymas	ugdomasis (formuojamasis vertinimas) seminarų metu atliekant praktines ir tiriamojo pobūdžio užduotis, rašto darbo ir pranešimo (pasirinkto kūrinio analizė pasirinktu būdu) pristatymo vertinimas
– gebės skaityti ir analizuoti mokslinį tekstą rusų kalba; – gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje;	seminarai, mokslinės literatūros skaitymas ir analizė, grupės diskusija, praktinės ir tiriamojo pobūdžio užduotys; rašto darbo rengimas; pranešimo rengimas ir pristatymas	ugdomasis (formuojamasis vertinimas) seminarų metu atliekant praktines ir

– gebės įžvelgti literatūrologinę problemą, jai ištirti pasirinkti tinkamus tyrimo metodus ir bibliografinius šaltinius;		tiriamojo pobūdžio užduotis, rašto darbo ir pranešimo (pasirinkto kūrinio interpretacijos) pristatymo vertinimas
– gebės viešai pristatyti tyrimo rezultatus ir apginti savo nuomonę; – gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų; – bus nusiteikę tobulinti akademinės veiklos kokybę; – gebės vertinti savo veiklos ir pasiekimų kokybę bei ją tobulinti; – gebės generuoti idėjas, siūlyti naujus, originalius problemų sprendimus;	pranešimo rengimas ir pristatymas	pranešimo vertinimas; vertinami laiku atlikti darbai; nesilaikant nurodytų terminų darbai nevertinami
– gebės susirasti, aprašyti, susisteminti medžiagą pasirinktu klausimu ir pristatyti ją raštu ir žodžiu; – gebės kurti mokslinį tekstą rusų kalba, pasirinkdami tinkamas kalbos priemones; – gebės aprašyti atlikto tyrimo rezultatus moksliniame tekste ir pateikti išvadas ar rekomendacijas.	rašto darbo rengimas; tiriamieji metodai: informacijos paieška, literatūros analizė, tinkamo kūrinio pasirinkimas ir jo analizė	ugdomasis (formuojamasis vertinimas) komentuojant rašto darbą; rašto darbo vertinimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadas; terminologijos susipažinimas. Kas yra monstras? Kaip jį galima apibrėžti? Kurso pristatymas.	2						2		Mokslinės literatūros analizė, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus
2. Monstrai folklore. Vladimiro Proppo ir Josepha Campbello perspektyvos.	4			2			6	16	Monstrų vaidmens folklore analizė ir aptarimas: Joseph Campbello <i>Tūkstančio veidų herojus</i> (p. 8–24, 69–72). Vladimiras Proppas <i>Stebuklinės pasakos istorinės šaknys</i> (p. 216–243).
3. Monstrai anglų gotikinėje literatūroje. Monstrai kaip kolonizacijos ir emigracijos atspindys. - Bramo Stokerio <i>Drakula</i> - Mary Shelley <i>Frankenšteinas</i> R. L. Stevensonso <i>Keistoji daktaro Džekilo ir pono Haido istorija</i>	4			2			6	18	Moters-monstro figūros analizė: Džozefo Šeridano <i>Le Faniu Carmilla</i>

4. Rusijos visuomenė kaip vilkolakių visuomenė. Monstrai kaip valstybės agentai ir specialiųjų tarnybų romantizavimo įrankiai. Praeities traumos ir maginis istorizmas rusų literatūroje. Monstrai rusų nacionalistiniame diskurse. Monstrai V. Pelevino, V. Sorokino, S. Lukjanenkos, A. Ivanovo, M. Elizarovo kūrinuose.	6			6			12	32	Monstrų rolės posovietinėje visuomenėje analizė. Pelevino <i>Sinij Fonar</i> A. Ivanovo <i>Pišeblok</i> V. Sorokino <i>Metel</i> skaitymas ir analizė. Magiškojo istorizmo analizė A. Etkindo knygoje <i>Krivoje gore</i> (p. 276–305)
5. Moterys kaip „kito“ figūra rusų literatūroje, monstriški moteriški įvaizdžiai A. Salynikovo, V. Pelevino, V. Šarovo tekstuose.	2			2			4	16	Moters kaip „kito“ vaidmens analizė A. Salynikovo knygoje <i>Okkulttreger</i>
Apžvalga ir išvados. Lūkesčiai, reikalavimai ir galutinio darbo įvertinimas.				2			2	16	
Iš viso	18			14			32	98	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Prezentacija	30%	Semestro metu	3 balai: Pristatymas visiškai atitinka pasirinktą temą, pateikia naują informaciją kūrybišku būdu. Jis atitinka akademinio pristatymo standartams, aiškiai išryškina pagrindinę problemą, nagrinėja esminius aspektus ir pristato monstro archetipą. 1.5 balai: Pristatymas atitinka kai kuriuos akademinius reikalavimus, tačiau trūksta išsamios analizės ir yra keletas klaidų. Pateikta tik dalinė monstro įvaizdžio analizė. 0 balų: Pristatymas neparengtas arba neatitinka pagrindinių akademinio pristatymo kriterijų. Tema neatskleista, padaryta daug klaidų.
Esė	50%	Iki semestro pabaigos	Esė bus vertinama pagal 1–5 balų skalę pagal šiuos kriterijus: - Tezės aiškumas ir pagrįstumas: Ar esė turi aiškią ir argumentuotą tezę? - Logiškumas: Ar esė turi gerai struktūrizuotą įvadą, pagrindinę dalį ir išvadą? Ar idėjos pateiktos logine seka? - Analizės gilumas: Ar esė pateikia išsamų monstrų genealogijos tyrimą šiuolaikinėje literatūroje? Ar atsižvelgiama į skirtingas interpretacijas ir požiūrius? - Mokslinių šaltinių naudojimas: Ar esė remiasi tinkamais tyrimais? Ar efektyviai naudojami antriniai šaltiniai, seminaruose nagrinėti tekstai ir kiti pagalbinių šaltinių? - Formalūs reikalavimai: Ar straipsnis parašytas laikantis akademinių reikalavimų? Ar pateiktos citatos ir nuorodos į šaltinius? Ar visi naudoti šaltiniai nurodyti bibliografijoje?
Dalyvavimas seminaruose	20%	Semestro metu	Aktyvus dalyvavimas diskusijose seminaruose ir paskaitose

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
V. Pelevinas	1989	<i>Siniy fonar</i>		„FTM“
A. Salynikovas	2022	<i>Okkultreger</i>		Redakcija Elenos Šubinos
A. Ivanovas	2018	<i>Piščeblok</i>		„Izdatelstvo AST“
Šeridas Le Fanu	2021	<i>Karmilla</i>		Like Books
V. Sorokinas	2018	<i>Metel</i>		Corpus
V. Proppas	1986	<i>Istoričeskije korni volšebnoj skazki</i>		„Izdatelstvo Leningradskogo Universiteta“
D. Kempbelas	2008	<i>Tysjačelikij geroj</i>		„Piter“
A. Etkindas	2024	<i>Krivoje gore</i>		„Novoe literaturnoe obozrenie“
Papildoma literatūra				
A. Vdovinas	2024	<i>Monstry u poroga. Drakula, Frankenštejn, Vij i drugije literaturnyje čudovišča</i>		„Mann, Ivanov i Ferber“
D. Chapaeva	2008	<i>Gotičeskoje obščestvo: Morfologija košmara</i>		NLO

Atnaujinta 2025-03-27

ОПИСАНИЕ ПРЕДМЕТА (МОДУЛЯ) ОБУЧЕНИЯ

Название предмета (модуля)	Код
Образ монстра в постсоветской литературе	

Преподаватель (-и)	Подразделение (-я)
Координирующий: ассистент д-р Томас Ченис Другой (-ие):	Филологический факультет

Степень обучения	Тип предмета (модуля)
Бакалавр	По выбору, индивидуальный

Форма обучения	Период обучения	Язык (-и) обучения
Очная	Осенний семестр	Русский

Требования к изучающим	
Предварительные требования: Русский язык В2-С1	Дополнительные требования (если есть):

Объем предмета (модуля) в кредитах	Вся нагрузка студента в часах	Часы контактной работы	Часы на самостоятельную работу
5	130	32	98

Цель предмета (модуля): компетенции, развиваемые программой обучения		
Общие компетенции: Развивать способность к межкультурному взаимодействию, способность работать в мультикультурной среде и уважение к другим культурам; Развивать способность решать проблемы с помощью аналитического, критического и творческого мышления; Предметные компетенции: Развивать понимание социокультурного значения и происхождения монстров в постсоветской и европейской литературе, а также способность объяснять происхождение этого феномена; Развивать компетенции исследователя литературы, умение проводить самостоятельное литературоведческое или междисциплинарное исследование, анализировать литературные тексты, соотносить литературные явления с более широким историческим, культурным и социальным европейским и российским контекстом.		
Результаты предмета (модуля)	Методы обучения	Методы оценки
– получают знания об основных направлениях и методах контекстного и имманентного анализа в русском литературоведении, – будут уметь распознавать методологические установки в научных текстах, – будут уметь использовать соответствующую терминологию, – будут уметь объяснять основные понятия и термины литературоведения.	семинары, чтение и анализ научной литературы, групповая дискуссия, задания практического и исследовательского характера; подготовка письменной работы; подготовка и представление сообщения.	Формирующее оценивание: выполнение заданий практического и исследовательского характера во время семинаров, оценивание письменной работы и презентации (анализ выбранного произведения).
– будут уметь читать и анализировать научный текст на русском языке; – будут уметь поднимать проблемные вопросы и активно участвовать в дискуссии; – будут уметь обнаруживать литературоведческую проблему и подбирать для ее исследования адекватные методы и библиографические источники.	семинары, чтение и анализ научной литературы, групповая дискуссия, задания практического и исследовательского характера; подготовка письменной работы.	Формирующее оценивание: выполнение заданий практического и исследовательского характера во время семинаров, оценивание письменной работы и презентации (анализ выбранного произведения).
– будут уметь публично представлять результаты исследования и защищать свою точку зрения; – будут способны планировать время и придерживаться установленных сроков; – будут настроены совершенствовать качество академической деятельности; – будут способны генерировать идеи, предлагать новые, оригинальные решения проблем.	подготовка и представление сообщения и презентации.	Оценка презентации; оценивается только вовремя выполненная работа.

– будут способны находить, описывать, систематизировать материал по избранному вопросу и представлять его письменно и устно.	подготовка письменной работы; исследовательские методы: поиск информации, анализ литературы, выбор подходящего произведения и его анализ.	Формирующее оценивание представления и комментирования письменной работы.
--	---	---

Темы	Часы контактной работы						Время и задания для самостоятельного обучения	
	Лекции	Консультации	Семинары	Практические	Лабораторные	Практика	Вся контактная	Самостоятельная
1. Введение; знакомство с терминологией. Что такое монстр? Как его можно определить? Презентация курса.	2						2	
2. Монстры в фольклоре. Подходы Владимира Проппа и Джозефа Кэмпбелла.	4		2				6	16
3. Монстры в английской готической литературе. Монстры как отражение колонизации и эмиграции. <i>Дракула</i> Брэма Стокера <i>Франкенштейн</i> Мэри Шелли <i>Странная история доктора Джекила и мистера Хайда</i> Р. Л. Стивенсон)	4		2				6	18
4. Российское общество как общество оборотней. Монстры как агенты государства и инструмент романтизации спецслужб. Травмы прошлого и магический историзм в российской литературе. Монстры в русском националистическом дискурсе. Монстры в произведениях В. Пелевина, В. Сорокина, С. Лукьяненко, А. Иванова, М. Елизарова	6		6				12	32
5. Женщина как фигура «другого» в русской литературе, монструозные женские образы в текстах А. Сальникова, В. Пелевина, В. Шарова.	2		2				4	16
6. Обзор и выводы. Ожидания, требования и оценка итоговой работы.			2				2	16
Всего	18		14				32	98

Стратегия оценки	Доля в проц.	Время отчета	Критерии оценки
Презентация	30%	Во время семестра	3 балла: Презентация полностью соответствует выбранной теме, содержит новую информацию, представленную креативным способом. Она отвечает стандартам академической презентации, чётко освещает основную проблему, рассматривает ключевые аспекты и представляет архетип монстра. 1.5 балла: Презентация соответствует некоторым академическим требованиям, но в ней отсутствует глубокий анализ и присутствуют ошибки. Представлен лишь частичный анализ образа монстра. 0 баллов: Презентация не подготовлена или не соответствует базовым критериям академической презентации. Тема не раскрыта, допущено множество ошибок.
Эссе	50%	До конца семестра	Эссе будет оцениваться по шкале от 1 до 5 баллов по следующим критериям: Ясность и сила тезиса: есть ли в эссе чёткий и аргументированный тезис. Логичность изложения: имеет ли эссе хорошо структурированное введение, основную часть и заключение; представлены ли идеи в логическом порядке. Глубина анализа: представляет ли эссе глубокое исследование генеалогии монстров в современной литературе; учитываются ли различные интерпретации и точки зрения. Использование научных источников: основано ли эссе на соответствующих исследованиях; эффективно ли используются вторичные источники, тексты, обсуждаемые на семинарах, и другие вспомогательные материалы. Формальные требования: написано ли эссе в соответствии с формальными требованиями; присутствуют ли цитаты и ссылки на источники; указаны ли все использованные источники в библиографии.
Посещение	20%	Во время семестра	Активное участие в дискуссии на семинарах и лекциях.

Автор	Год издания	Название	№ периодического издания или том издания	Место издания и издательство или интернет-адрес
Обязательная литература				
В. Пелевин	1989	Синий Фонарь		«ФТМ»

А. Сальников	2022	Оккульттрегер		Редакция Елены Шубиной,
А. Иванов	2018	Пищевблок		«Издательство АСТ»
Шерилан Ле Фаню	2021	Кармила		Like books
В. Сорокин	2018	Метель		Corpus
В. Пропп	1986	Исторические корни волшебной сказки		Ленинград. «Издательство Ленинградского Университета»
Д. Кэмпбелл	2008	Тысячеликий герой		«Питер»
А. Эткинд	2024	Кривое Горе		<u>Новое литературное обозрение</u>
Дополнительная литература				
А. Вдовин	2024	Монстры у порога. Дракула, Франкенштейн, Вий и другие литературные чудовища		Манн, Иванов и Фербер
Д. Хапасва	2008	Готическое общество: Морфология кошмара		Москва: НЛО

Обновлено 27-03-2025